

nek emlékiratát a főherceg helyezte az alapkőbe. Az építést Cassanó József tervezte. Közbe jött a forradalom. 1849-ig még csak a külső helyiségek épültek fel. Később már nagyobb erővel indult meg az építés. A költségek 61.328 forintot tettek ki. 11 évig épült a színház, 1857. szept. 3-án volt ünnepélyes megnyitása. I. Ferenc József király miskolci látogatása alkalmával. (Jókai alkalmi prologja és »Brankovics György«, Obernyik Károly szomorújátéka került színre, Latabár Endre társulatának tagjaival és a pesti Nemzeti Színház vendégeivel.) A király kísérfője: gróf Szirmay Tamás gárda-ezredes útközben meghalt, így Ferenc József király nem jelent meg az előadáson. — Másnap, szept. 4-én a »Cárnók«, 5-én az »Egy pohár víz« c. vj. volt kitűzve ünnepi előadásul. A három díszelőadás keretében a pesti Nemzeti Színház tagjai közül résztvettek: Jókainé, Munkácsy Flóra, Lendvay Márton és Egressy Gábor. Ezen előadásokra egy páholy ára 100 frt volt s mind a 3 előadásra elkelték a jegyek. — A színház előcsarnokában a nevezetes nap emlékét a következő felírási márványtábla hirdeti:

A magyar nemzeti színművészet ezen hajléka felépült 1857-ben.

Vármegyénk nagy fia:

SZEMERE BERTALAN

kezdeményezésére s lelkes munkálkoságából az első előadást

LATABÁR ENDRE

színtársulata tartotta 1857. szept. 3-án.

Ezt az emléktáblát állította:

A Borsod-Miskolci Közművelődési és Múzeum-Egyesület 1907-ben.

A társulat nevezetesebb tagjai: Mátrai Laura (Szépné, majd Gyöngyössy Jánosné), Mátrai Mari, Gvozdanovits Julia (később Paulay Edéné), Benedekné, Jánosiné, Kecskésné, Harmath Emma, Jánosi, Benedek, Károlyi, Szép, Kovács, Együd, Nyiri, Várad, Pásztor, Kerekes Kálmán díszmester, stb.

Néhány érdekesebb darabja: Pál fordulása, Női harc, Én voltam, Férj az ajtó előtt, Port a szemébe. Atila, Dajka, Mátyás diák, A család öröme, stb.

1857—1860—1861-ben Molnár György az igazgató, 1862-ben Pázmán Mihály, őt követi 1863-ban Benedek József és

Kocsisovszky Jusztin; 1864. nyarán Latabár, telén pedig Szabó József és Philippovics István egyesített társulat hirdeti itt az ígét. 1864—65-ben Gárdonyi Antal, 1865—66-ban Szilágyi Béla, 1866—68-ban Károlyi Lajos, a június—augusztusi pótszezónban Aradi Gerő az igazgató. 1868—1870-ben: Egressy Ákos kap játszási engedélyt. (Ekkor történt, hogy Déryné is fellépett — utoljára —, aki ugyanis keresztanyja volt Egressynek.) 1870. júl. 25-től aug. 25-ig Tóth Jenő váltja fel, majd ellátogatnak még a következő igazgatók: 1870—71-ben Sztupa Andor, 1871—72-ben Károlyi—Sztupa, 1872—73-ban Károlyi Lajos, 1873—75-ben Mannsberger Jakab, 1875—1876-ban Némethy Györgyné Eötvös Borcsa, 1876—1877-ben Krecsányi Ignác, (az első itteni fixumos direktor), 1877—1878-ban Károlyi Lajos, 1879—1881-ben Miklóssy Gyula az igazgató, őt követi 1881—83-ban Lászy Vilmos, 1883—84-ben Garóffy Andor, 1884—85-ben Tóth Béla (1885. nov. 6-án megalakult a színpártoló-egylet), 1885—86-ban Dancz Lajos, 1886—88-ban Kövessy Albert, a pótídeyben Jakab Lajos. A következő szezont (1888—89.) Hatvani Károly társulata játszotta végig; ő volt itt az első igazgató, aki évi szubvenciót kapott. (1200 forintot szavaztak meg részére.) A pótídeyben Halmay Imrét hívták meg; 1889—1890-ben Egri Kálmán az igazgató, a pótídeyben ismét Krecsányi Ignác, 1890—1893-ban megint Halmay Imre, 1893—96-ban Csóka Sándor, 1896—99-ben Tiszay Dezső, 1901—1903-ban Szalkai Lajos, 1903—1904-ben Németh József, 1904—1906-ban Balla Kálmán, 1907-től Palágyi Lajos, őt követte Sebestyén Géza és öccse: Sebestyén Mihály. 1907. okt. 17-én megünnepelték a színház fennállása 50-ik jubileumát, 1823. dec. 11-én pedig az első színházépület megépítése centennáriumát, amidőn színházépítési alapot létesítettek. elhatározták, hogy Dérynéről, Szerdahelyi Kálmánról és Egressy Gáborról egy-egy uccát neveznek el, Déryné és Latabár Endre síremlékét a város fogja gondozni: egyben Déryné egykori lakóházát, Hunyadi ucca 58. sz. alatt emléktáblával jelölték meg. 1926. jan. 9-én megnyílt a restaurált színház, melynek költsége két